

Tadqiqot uz

ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР МАВЗУСИДАГИ КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛЛАРИ

2020

- » Ҳуқуқий тадқиқотлар
- » Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар
- » Тарих саҳифаларидаги изланишлар
- » Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни
- » Иқтисодиётда инновацияларнинг тутган ўрни
- » Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар
- » Педагогика ва психология соҳаларидаги инновациялар
- » Маданият ва санъат соҳаларини ривожланиши
- » Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши
- » Техника ва технология соҳасидаги инновациялар
- » Физика-математика фанлари ютуқлари
- » Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар
- » Кимё фанлари ютуқлари
- » Биология ва экология соҳасидаги инновациялар
- » Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари
- » Геология-минерология соҳасидаги инновациялар

Crossref

№23

25 декабрь

conferences.uz

**"ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР"
МАВЗУСИДАГИ РЕСПУБЛИКА 23-КЎП ТАРМОҚЛИ
ИЛМИЙ МАСОФАВИЙ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЯ
МАТЕРИАЛЛАРИ
5-ҚИСМ**

**МАТЕРИАЛЫ РЕСПУБЛИКАНСКОЙ
23-МЕЖДИСЦИПЛИНАРНОЙ ДИСТАНЦИОННОЙ
ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИИ НА ТЕМУ "НАУЧНО-
ПРАКТИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ"
ЧАСТЬ-5**

**MATERIALS OF THE REPUBLICAN
23-MULTIDISCIPLINARY ONLINE DISTANCE
CONFERENCE ON "SCIENTIFIC AND PRACTICAL
RESEARCH IN UZBEKISTAN"
PART-5**

УУК 001 (062)
КБК 72я43

"Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар" [Тошкент; 2020]

"Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар" мавзусидаги республика 23-кўп тармоқли илмий масофавий онлайн конференция материаллари тўплами, 31 декабрь 2020 йил. - Тошкент: Tadqiqot, 2020. - 9 б.

Ушбу Республика-илмий онлайн конференция 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналишлари бўйича Ҳаракатлар стратегиясида кўзда тутилган вазифа - илмий изланиш ютуқларини амалиётга жорий этиш йўли билан фан соҳаларини ривожлантиришга бағишланган.

Ушбу Республика илмий конференцияси таълим соҳасида меҳнат қилиб келаётган профессор - ўқитувчи ва талаба-ўқувчилар томонидан тайёрланган илмий тезислар киритилган бўлиб, унда таълим тизимида илғор замонавий ютуқлар, натижалар, муаммолар, ечимини кутаётган вазифалар ва илм-фан тараққиётининг истиқболдаги режалари таҳлил қилинган конференцияси.

Масъул муҳаррир: Файзиев Шохруд Фармонович, ю.ф.д., доцент.

1. Ҳуқуқий тадқиқотлар йўналиши

Профессор в.б., ю.ф.н. Юсувалиева Рахима (Жахон иқтисодиёти ва дипломатия университети)

2. Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар

Доцент Норматова Дилдора Эсоналиевна (Фарғона давлат университети)

3. Тарих саҳифаларидаги изланишлар

Исмаилов Ҳусанбой Маҳаммадқосим ўғли (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси)

4. Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни

Доцент Уринбоев Хошимжон Бунатович (Наманган муҳандислик-қурилиш институти)

5. Давлат бошқаруви

PhD Шакирова Шохида Юсуповна (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги "Оила" илмий-амалий тадқиқот маркази)

6. Журналистика

Тошбоева Барнохон Одилжоновна (Андижон давлат университети)

7. Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар

Самигова Умида Хамидуллаевна (Тошкент вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази)

8.Адабиёт

PhD Абдумажидова Дилдора Рахматуллаевна (Тошкент Молия институти)

9.Иқтисодиётда инновацияларнинг туган ўрни

Phd Вохидова Мехри Хасанова (Тошкент давлат шарқшунослик институти)

10.Педагогика ва психология соҳаларидаги инновациялар

Турсунназарова Эльвира Тахировна (Навоий вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази)

11.Жисмоний тарбия ва спорт

Усмонова Дилфузахон Иброхимовна (Жисмоний тарбия ва спорт университети)

12.Маданият ва санъат соҳаларини ривожлантириш

Тоштемиров Отабек Абидович (Фарғона политехника институти)

13.Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши

Бобохонов Олтибой Раҳмонович (Сурхандарё вилояти техника филиали)

14.Тасвирий санъат ва дизайн

Доцент Чариев Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

15.Муסיқа ва ҳаёт

Доцент Чариев Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

16.Техника ва технология соҳасидаги инновациялар

Доцент Нормирзаев Абдуқайом Раҳимбердиевич (Наманган муҳандислик-қурилиш институти)

17.Физика-математика фанлари ютуқлари

Доцент Соҳадалиев Абдурашид Мамадалиевич (Наманган муҳандислик-технология институти)

18.Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар

Т.ф.д., доцент Маматова Нодира Мухтаровна (Тошкент давлат стоматология институти)

19.Фармацевтика

Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

20.Ветеринария

Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

21.Кимё фанлари ютуқлари

Раҳмонова Доно Қаххоровна (Навоий вилояти табиий фанлар методисти)

22. Биология ва экология соҳасидаги инновациялар

Йўлдошев Лазиз Толибович (Бухоро давлат университети)

23. Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари

Доцент Сувонов Боймурод Ўралович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти)

24. Геология-минерология соҳасидаги инновациялар

Phd доцент Қаҳҳоров Ўктам Абдурахимович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти)

25. География

Йўлдошев Лазиз Толибович (Бухоро давлат университети)

Тўпلامга киритилган тезислардаги маълумотларнинг хаққонийлиги ва иқтибосларнинг тўғрилигига муаллифлар масъулдир.

© Муаллифлар жамоаси

© Tadqiqot.uz

PageMaker\Верстка\Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

ДАВЛАТ БОШҚАРУВИ

1. Киргизова Малика Махмутжановна
ДАВЛАТНИНГ ШАКЛЛАРИ 7

ДАВЛАТ БОШҚАРУВИ

ДАВЛАТНИНГ ШАКЛЛАРИ

*Киргизова Малика Махмутжановна
Наманган вилояти Уйчи туманидаги
7-сонли умумий урта таълим мактабининг
Давлат ва ҳуқуқ асослари фани уқитувчиси.*

Annotatsiya: ushbu maqolada davlat shakllari va ularning boshqaruv usullari bayon etilgan.
Kalit so'zlar: davlat, jamiyat, monarxiya, xuquq, tuzilish, jamiyat.

Давлат шакли деганда, давлатнинг тузилиши ва бошқарув усулини белгилайдиган ташкил хусусиятлари тушунилади. Давлат шакли куйидаги уч элементни узида ифодалайди:

- давлат бошқаруви шакли;
- давлат тузилиши шакли;
- сиёсий режим.

Ушбу элементлар давлат қандай ташкил этилганлигини ва давлат ҳокимияти қандай усулларда амалга оширилишини курсатади, Бошқарув шакли деганда, олий давлат ҳокимияти, унинг идоралари, аҳоли билан узаро муносабати, аҳолининг ушбу идораларни шакллантириш да иш тирок этиш даражаси тушунилади. Бошқарув шаклига кура давлатлар монархия ва республикага бўлинади. *Монархия» сузи юнончада «якка ҳокимлик» маъносини билдиради. Монархия олий ҳокимият якка ҳоким — давлат бошлирининг кулида бўлган ва бу ҳокимият мерос қилиб бериладиган давлат бошқаруви шаклидир. Монархиянинг асосий белгилари куйидагилардан иборат: 1) монарх давлатни шахсийлаштиради, ташкил ва ички сиёсатда давлат бошлири сифатида майдонга чиқали; 2) монарх давлатни якка узи бошқаради; 3) монарх ҳокимияти мукддас деб эълон қилинади; 4) монарх уз фаолиятида расман мустақилдир; 5) ҳокимиятни урнатил, қабул қилиш (легитимлаштириш)нинг алоҳида тартиби мавжуд; 6) муддатсиз, умрбод бошқарув; 7) монарх уз бошқарувининг натижаси учун юридик жўқ атдан жавобгар эмас. Монархия мутлак, ва чекланган (ёки парламентар) шаклларда бўлади. Давлат ҳокимиятини бошқа биронга идора билан чекланмаган монарх (кирол, подшо, император) амалга оширса (масалан, Саудия Арабистонида), бундай монархия мутлак, монархия дейилади. Агар монархнинг ҳокимияти конституция асосида амал қиладиган бирон-бир ваколатли идора билан чекланган бўлса, бундай монархия чекланган, конституциявий, парламент шаклидаги монархия бўлади (масалан, Буюк Британия, Дания, Норвегия, Швеция). «Республика» сузи юнончада «умумий иш» маъносини билдиради. Республика давлат бошқарувнинг ҳокимият олий идоралари муайян муддатта сайланадиган шаклидир. Республиканинг асосий белгилари куйидагилардан иборат:

1) ҳокимият олий идораларининг сайлаб қуйилиши; 2) ҳокимият ваколатларининг тақсимланиши; 3) ҳокимият олий органларининг уз қарорларини сайланган муддати давомида қабул қилиши; 4) қонунларнинг бажарилишини назорат қилувчи орган бўлган судлар обрўининг ортиши; 5) фуқароларнинг давлат ишларини бошқаришда иштирок эта олиши. Республикалар президентлар республикаси ва парламентар республикаларга бўлинади. Президентлик республикасида давлатни халқ сайлайдиган ва жуда кенг ваколатларга эга бўлган Президент бошқаради. У давлатнинг ҳам, ҳукуматнинг ҳам бошлигидир. Бундай республикада ҳукуматни президент тузади. Президентлик республикасининг мисоли сифатида АҚШ ва Ўзбекистон Республикасини келтириш мумкин. Парламентар республикада давлат бошлиги сайланувчи мансабдор шахс бўлиб, нисбатан торроқ, ваколатларга эга. Бунда президентни парламент сайлайди. У расман давлат бошлиги ҳисобланиб, асосан вакиллик функцияларини бажаради. Унинг ҳукуматни тузиш ва мамлакатни бошқаришда

тугган Урни номигагина ахамиятга эга булади. У ҳукуматни бошқармайди (ҳукуматни бош вазир бошқаради). Аммо ҳукумат уни тарқатиб юбориши мумкин булган парламент олдиди жавобгардир. Парламентар республикага Австрия, Италия, Германия мисол булади. Республика шаклидаги бошқарувнинг яна бир к^риниши аралаш бошқарувдир. Бундай бошқарувда президентлик ва парламентар республикалар элементлари аралашиб кетган булади. Масалан, Францияда президентни халқ сайлайди. У жуда катта ваколатларга эга булади, аммо ҳукуматни бошқармайди. Давлат тузилишн шакли унинг маъмурий-худудий ташкил этилишидир. Давлат тузилиши буйича барча давлатлар куйидаги турларга булинади: • унитар, • федератив, • конфедератив. Унитар давлат — бу оддий, яхлит давлат. Бундай давлат вилоят, область, округ, воеводство, район, туман деб турлича номланадиган маъмурий-худудий бирликларга булинади. Бундай давлатда битта парламент, битта ҳукумат, битта президент булади. Унитар давлат одатда бир миллатли булади. Унитар давлат белгилари куйидагилардан иборат: 1) бутун мамлакат миқёсида бир хил булган вакиллик, ижроия ва суд органлари булади; 2) битта конституция; 3) ягона конунчилик тизими; 4) ягона фукаролик; 5) ягона пул бирлиги; 6) барча маъмурий-худудий бирликлар учун умумий булган солиқ ва кредит сиёсати; 7) унитар давлатлар таркибий қисмлари суверенитетга эга эмас (яъни том маънодаги давлатлар эмас); 8) ягона армия мавжудлиги. Федератив давлат — мураккаб, итгифокаш давлат. Одатда у бир кэнча давлатларнинг бирлашувидан \осил булади. Бирлашганидан кейин бу давлатлар федерация аъзолари ёки субъектлари булиб қоладилар. Улар турлича аталиши (штатлар, Улкалар, республикалар) ва Уз маъмурий-худудий булинмаларига эга булиши мумкин.

Adabiyotlar:

1. w.w.w.ziyonet.uz
2. w.w.w.pedagog.uz

**"ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР"
МАВЗУСИДАГИ РЕСПУБЛИКА 23-КЎП ТАРМОҚЛИ
ИЛМИЙ МАСОФАВИЙ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЯ
МАТЕРИАЛЛАРИ**

(5-қисм)

Масъул муҳаррир: Файзиев Шохруд Фармонович
Мусаҳҳиҳ: Файзиев Фаррух Фармонович
Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев

Эълон қилиш муддати: 31.12.2020

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000